

Tränar du den muskel ...

– som du kanske inte vet, att du behöver träna?

Vad behöver du och ditt företag? Hur ser framtiden ut och vad kan du och dina medarbetare göra för att nå bästa möjliga resultat?

Läs om utvecklingsarbetet på Närkesberg hönseri AB på föregående sidor och nedan ett samtal med företagscoacherna Elisabeth och Folke Brinckmann på företaget ViljaLysa AB.

Kanske är du som läser detta en av de företagare som har sett ditt företag växa under senare år. Kanske var det så förr, att du skötte det mesta själv och hann med allt som skulle göras genom att jobba lite längre dagar och ta till ganska många söndagar. Medan du i dag har en mer komplex situation.

Att läget har förändrats ser du säkert när du kikar på siffrorna gällande sådant som omsättning, antal anställda etcetera. Men även annat har förändrats. Till exempel innebörden av termer som effektivitet, teknikanvändning, ledarskap och sårbarhet. Förmodligen har du mer hamnat i en roll där du leder både ditt företag och dina medarbetare, än att du själv går veckans alla stallrundor och packar alla ägg själv.

Men egentligen spelar det inte så stor roll om ditt företag är litet eller stort. Att ta reda på mer om vem man är och vart man vill, både som företagare och privatperson kan vara klokt.

Hur ser kraven ut?

Vi vänder oss alltså i denna artikel till företagscoacherna Elisabeth och Folke Brinckmann för att diskutera dessa frågor. Om vi koncentrerar oss till

– *Konsten är att gå från att reagera, alltså styras av akuttryckningar, till att planera.*

Detta och mycket annat säger Folke och Elisabeth Brinckmann i denna intervju som handlar om hur man på ett bättre sätt kan ta hand om sig själv och företaget och på så sätt nå bättre resultat.

Brinckmanns driver företaget ViljaLysa och har beviljats projektmedel av Jordbruksverket för att utbilda företagare inom det gröna näringslivet. Andra utbildningsanordnare i samma ämnen i landet är Hushållningssällskapet (södra Sverige), Växa Sverige (västra Sverige) och M Simonsson AB (norra Sverige). Läs mer om detta på sidan 52 i denna tidning.

Foto: Sven Secher

situationer där volymer och effektivitet ökar kan vi ställas inför frågan: *Vilka nya krav ställs i dag på företagaren och ofta hela dennes familj?*

– När du har anställd personal kommer krav att ställas på dig att organisera, motivera och skapa delaktighet i en arbetsgrupp. Det krävs kunskap och trä-

ning för att veta hur du utvecklar din arbetsgrupp från omognad till mognad. Ju mer mogen en grupp är ju effektivare är den. En mogen arbetsgrupp tar ansvar och löser problem själva medan en omogen grupp är osäker, har svårt att ta initiativ och behöver fråga ofta. Det kan även förekomma konflikter och snack bakom ryggen som drar mycket energi, säger Elisabeth Brinckmann och fortsätter:

– Om du som är ledare arbetar målinriktat med att utveckla gruppen har du igen arbetet både i trivsel och i prestation. De flesta människor mår bra av att ha ett tydligt ansvar och av att kunna bidra på ett tillfredställande sätt på arbetsplatsen och för det krävs av dig som ledare att du anger vad det är ni gör i företaget, affärsidén, och vart ni strävar i företaget, visionen.

Träna dig själv

– Det är vidare även viktigt att ni anger vad som gäller på arbetsplatsen, vi kallar det företagets värdegrund. Den gör att det blir tydligt hur ni ska agera i företaget för att gå framåt och den är ett stöd för arbetsplatsen att samarbeta. Det är som i lagsport där det finns regler för vad du får göra och inte göra på planen och det är också tydligt om du är back eller forward.

– Lägg därtill att ni har arbetat fram mål och delmål för er verksamhet som mäts och kommuniceras vecko- eller månadsvis så har du den grundläggande plattformen för att kunna leda företaget. Du behöver träna dig själv i att kommunicera och följa upp vision, värdegrund, affärsidé och mål, återkommande med din arbetsgrupp.

Viktigt men ofta eftersatt

– Att ha kunskap om hur människor fungerar och hur du skapar effektiva team är en av de mest nyttiga kunskaper du som ledare kan ha. Produktionskunskap och ekonomi är alla företagare generellt duktiga på och det finns professionell rådgivning i området. Men att arbeta med människan för att få delaktighet och effektivitet i arbetsgrupper är ofta kunskap som är eftersatt. Den är viktig om du vill ha driv och trivsel hos dina medarbetare samtidigt som de avlastar dig som ledare, säger Elisabeth Brinckmann.

Människor är olika

– En annan kunskap som är bra att känna till är den om människors olika beteendestilar. Alla människor är olika och om du som ledare och medarbetare lär dig mer om hur dina anställda fungerar så har du en stor hjälp i att förstå hur du kan kommunicera och få andra människor att växa. Beteendestilarna har fyra grundstilar, pedagogiskt kallade röd, gul, grön och

– *De allra flesta människorna vill bidra och ta ansvar och du som ledare har en viktig roll för att skapa förutsättningar för att detta låter sig ske, säger Elisabeth Brinckmann.*

blå. Alla människors beteendestilar är en kombination av olika färger vilket gör att de fungerar på olika sätt. Om du som ledare har vetskap och förståelse för det här hjälper det dig och dina medarbetare att förstå varandra bättre och kommunicera effektivare.

Men behöver man sätta upp så tydliga mål för sitt liv och sitt företagande? Kan man inte bara köra på – på magkänslan?

– Visst kan man köra på och ta ett år i taget och sen se hur det gick. Men de flesta företag som vi arbetar med behöver öka sin konkurrenskraft och effektivitet. Det här kräver ett mer målinriktat och strukturerat arbetssätt. Många företag växer och med fler anställda ställs andra krav än när du arbetar själv med en mindre arbetsgrupp. Du som ledare kan inte dra hela lasset själv längre eller ha allt i huvudet. Du behöver delegera och göra andra delaktiga för att styra och leda företaget.

Kan man säga eller till och med utlova, att man blir både effektivare och gladare av att jobba med detta jobbiga processarbete?

– Javisst, det är som att träna en ny muskel som du inte visste att du hade. Du får träningsvärk i början men efter ett tag så går det lättare och du får ut mer effekt ur muskeln. Det är lite jobbigt men det är nyttigt.

– Tänk också på att de allra flesta människorna vill bidra och ta ansvar och du som ledare har en viktig

fors på sidan 50

roll att ge förutsättningar i form av tydlighet och kommunikation som hjälper arbetsgruppen att ta det ansvar som de kan och vill. Att ha en arbetsgrupp som endast är utförare på order gentemot en grupp som är delaktiga och tar ansvar är en nyttig resa och gör en stor skillnad för alla på företaget.

Drömmen om den perfekta veckan

Hur skapar man förutsättningar för "den perfekta arbetsveckan"? Hur bryter man ner handlingsplanen i det dagliga arbetets olika moment? Dag för dag, för varje anställd?

– Konsten är att gå från att reagera, alltså styras av akuttryckningar, till att planera. På ViljaLysa arbetar vi också med Lean Lantbruk där förebyggande underhåll, struktur och planering är en viktig del för att undvika att vara för mycket styrd av akuta händelser.

En bra vecka börjar med ett kort möte där alla deltar och en bra dagordning att följa kan vara.

1. Det här gjorde vi förra veckan. Lärdomar vi tar med oss.
2. Det här gör vi den här veckan. Sätt gärna mål för veckan.
3. Det här behöver jag/vi hjälp i att klara av.

Möten och möten. Men hur håller jag ordning på allt?

– En tavla där veckomål, handlingar, schema, inköp och förbättringsförslag skrivs upp på ett strukturerat sätt, kan bidra till ökad tydlighet för alla. Det är bra om mötet tar max 15-20 minuter och det brukar krävas lite träning för att nå dit. Att sen ha en avstämning hur vi ligger till i mitten av veckan på ett kort möte är också bra. På nästa måndagsmöte tar vi sen upp hur förra veckan gick och lär oss av våra motgångar och framgångar.

Bygg rutiner

– Det är viktigt att bygga rutiner som görs med jämna mellanrum för att undvika akuttryckningar och haverier. Det tar mindre tid att varje vecka smörja och serva en utgödsling eller en viktig maskin istället för att laga den akut när den behövs som mest. Det krävs träning till att nå en mer planerad verksamhet istället för en händelsestyrd verksamhet. Att ha återkommande veckomöten även i högsäsong är en väg åt det hållet.

Sven Secher

Utbildning för företagare i de gröna näringarna

Vart är ditt företagande på väg? Har du klart för dig vad du vill och vilka visioner som styr dig? Kort sagt; vet du vilka dina egna mål är?

Det är mycket att fundera på som företagare. Ett sätt att bearbeta dessa väsentliga frågor är att ta in en extern coach, vilket Närkesberg hönseri har gjort (se artikel i denna tidning).

Kontakt dagen 18 oktober

Frågor kring företagande med ledning och styrning kommer att tas upp den 18 oktober i Linköping, under Kontaktdagarna.

Vilja Lysa AB har, liksom några andra kursanordnare landet runt (se nedan), beviljats projektmedel av Jordbruksverket för att utbilda företagare inom det gröna näringslivet. Kursanordnarna erbjuder även styrelseutbildningar.

ViljaLysa är verksamma i Mälardalsregionen inklusive Gävle-Dala, och på andra håll i landet är det Hushållningssällskapet (södra Sverige), Växa Sverige (västra Sverige) och M Simonsson AB (norra Sverige) som har motsvarande uppdrag via projektpengar från Jordbruksverket. Detta innebär att du som företagare kan ta del av dessa företagskurser och erbjudanden av coaching.

På Jordbruksverkets hemsida finns information om "Ledarskapsutbildning för företagare inom de gröna näringarna". Se webben med adress:

www.jordbruksverket.se/amnesomraden/stod/stodilandsbygdsprogrammet/kompetensutvecklingochradgivning/ledarskapsutbildningforforetagareinomgro-nanaringar.4.441f9c28163f3822e5b48da.html

På denna sida finns kontaktuppgifter till de ovan nämnda konsultföretagen och Jordbruksverket skriver så här i sin beskrivning av det som erbjuds:

Har du ett jordbruks-, trädgårds- eller rennäringföretag och känner att du som företagsledare behöver bli bättre på att leda dig själv, dina medarbetare och din verksamhet? Då kan en ledarskapsutbildning vara något för dig.

Jordbruksverket har upphandlat företag som erbjuder tre olika varianter av ledarskapskurser:

- endagskurs 8 timmar
- flerdagarskurs under en månad 16 timmar
- flerdagarskurs under 3-6 månader. 48 timmar.

Läs mer på myndighetens hemsida.

Dessutom erbjuds styrelseutbildningen på 4,5 dagar.

/SS